

BERTA ZSOLT (1966) Pomáz

BERTA ZSOLT

Befutó

A srác megkopogtatta az iroda nyitott ajtaját, majd átlépve a küszöböt, az asztal felé indult. A szerkesztő felnézett a laptopjából.

– Szabad – mondta savanyúan, és végigmérte a fiatalságot.

A fiatalság szemkápráztatóan színes edzőcipőt, csőszárú farmert, rövid, feszes pólót, félrebillentett baseballsapkát és fülbevalót viselt. Vézna felkarján, pólója ujjá alól nonfiguratív tetkók kanyarogtak elő. A nadrágja – bár látványosan nikkelezett szegecsekkel kivert derékszj tartotta – a fenéke feléig lecsúszott, az alsógatyáját szemből is jó darabon látni engedte. A kezében néhány papírlapot szorongatott.

– Helló! Kint azt mondták, maga foglalkozik itten ilyen izékkel... írásokkal. Hoztam egyet. Beletehetné az újságjába.

– Jó napot! – felelte a szerkesztő, és kissé hátrahajolt ültében, amint a pia, a hányás és a mosdatlanság szaga megcsapta. – Folyóirat.

– Mi?

– Nem újság, hanem irodalmi folyóirat.

– Aha. Na, itt van.

Letette a lapokat az asztal közepére. A szerkesztő évek óta nem kapott már papíralapú kéziratot, mind e-mailen érkezett, az pedig még régebben esett meg, hogy valaki személyesen hozta be. Ez ráadásul írógéppel íródott, amelyet vagy huszonöt éve nem is látott. A beérkezést igazoló válaszlevél azonban – elküldésre készen – épp ott virított a képernyőjén, így hát enerváltan felolvasta.

– Türelmét kérem, hetente átlagosan harminc-negyven novella érkezik, ezért legalább két-három hónap, mire el tudom olvasni. A közlés (és az elolvasás) előzetes feltétele, hogy az írást korábban semmilyen formában (részletet sem, átdolgozva vagy más címen sem stb...) ne közölje. Az internet, a saját blog és honlap, közösségi oldal is megjelenésnek számít! Továbbá fontos, hogy kiadónk nem tud fogadni 12-14 ezer leütésnél hosszabb írást. Ezért kérem, még most, az olvasás előtt jelezze, ha hosszabb, az írást már publikálta (vagy párhuzamosan más szerkesztőségekbe elküldte). Türelmét és megértését köszönve... illetve köszönöm.

– Két-három hónap? Ne má! Addigra a többi újságban és a neten rég lejárt lemez leszek.

– Sajnálom, nem mondhatok mást.

A srác tanácstalanul fixírozta pár másodpercig, végül vállat vont.

– Na jó, maga tudja. Azér' itt hagyom, ha lefénymásolja nekem.

– Nem fénymásolom le. Ez itt nem egy sokszorosítóüzem.

– Oké, azért ne csesse fel az agyát. Csak gondoltam... mer' hogy ezt a jardra is be kell vigyem, mer' ez a vallomásom is, tudja.

– A mije?

– A vallomásom. Csak ha már így kicifráltam, meg minden, gondoltam, betolom ide, magukhoz is.

A szerkesztő szeme az asztalon heverő írás első soraira tévedt. „Az előbb egy konyhakéssel levágtam a szomszéd fejét.”

Elkapta a tekintetét, a fehér falra függesztette. Néhány pillanatig mérlegelte az ügyet.

– Rendben. Kérje meg kint az egyik hölgyet, hogy fénymásolja le. Illetve mondja, hogy én kérem. És adja meg neki az elérhetőségeit.

– Kasser. Na, csál!

A titkárnő kisvártatva behozta a másolatot. A szerkesztő hátradőlt a karosszékében, automatikusan kezébe vette szokásos, a hibák jelölésére használt piros ceruzáját.

„Az előbb egy konyhakéssel levágtam a szomszéd fejét. Mocskosul öreg volt, asszem, a kilencvenet is elballagta már. Aztán hánytam. Hogy hánytam, azt majd levágom a videóról. Hányás után meg kicsit muszáj voltam elgondolkoznom ezen az egészen, pedig asszem, még életembe semmin se gondolkoztam el túl hosszan. Mondjuk, ilyesmi nem gyakran esik meg az emberrel. Aztán meg elkezdtem leírni, amin elgondolkoztam, ezen a régi szar írógépen, amit itt pötyögtetek az öreg asztalánál, beszarás, hogy író létire nincsen egy számítógépe. Meg hogy mér lakott ő is itt, ezen a patkánytanyán, azt se értem. De nem ezt akarom mondani.

A családom tagjai, ameddig csak látni visszafelé az időben, mind egy szálig semmirekellő, iszákos, lusta, ostoba alakokból állt. Én is ilyen vagyok. Soha semmit nem tudtunk se rendesen csinálni, se rendesen megtanulni. Ezért mindig a legalja munka jutott nekünk, ha egyáltalán dolgoztunk, de ilyesmi ritkán fordult elő. Gyakoribb volt, hogy lopásból éltünk, de még gyakoribb, hogy tarháltunk, mer hogy legtöbbször a lopáshoz is lusták voltunk. Semmibe se voltunk jók, se bunyóba, se fociba, pedig leginkább ezt a kettőt lehet csinálni itt. Ezeken kívül piálni lehet, meg szívni vagy szúrni, na, ezek elég jól mentek nekünk is. Persze, itt, a környéken nemcsak mi vagyunk ilyenek, egy rakás hasonlót tudok, piti bűnözők, lumpenprolik, melósok, drogosok, piások, kurvák, stricik, hepatitisesek és AIDS-esek, meg mindenféle nyomoronc, annyi, mint a nyű. Ezen a lepratelepen él a családom már vagy ezer éve. Vagy mit tudom én, mióta az első kibaszott helyi italmérőt és kuplerájt megnyitották. Az biztos, hogy pár száz éve itt a környéken a családomból már felakasztottak valakit valami rablás-gyilkolászás miatt, erről papír van a hivatalban, és semmi kétség, hogy nem csak névrokonságról van szó.

Ebből a gödörből a legszélesebb kijárat a foci. Nem mindenkinek, de egy arcot a szomszéd utcából már láttam kikapaszzkodni innen. A többinek meg marad a szurkolás, a kupaszerdák, a hétvégi bajnokik meg főleg a bunyók, amit az ellencsapat drukkereivel játszanak le. Így is lehetsz valaki, ha elég kemény vagy, és jól is bunyózol. Akkor tisztelnek a környéken, sört fizetnek a kocsmában, egypár kurva ingyen elmegy veled, meg mit tudom én. De nekünk ez se ment. Csak hülye kis csicskák lehettünk volna. De aztán lett valamink, amivel a családom egy ideje kitűnik ebből a szarkatyvaszból, amiben amúgy évszázadok óta nyakig ül. 1946. október. Az első tévén, élőben közvetített focimeccs. Megjegyeztem, mert vagy tízezerszer hallottam. Az ükapám akkor lett valaki, de legalábbis ez a nap indította el őt és a családot a pályán, ahogy apám és nagyapám mondja mindig röhögve.

A Barnet és a Wealdstone játszott az Underhill stadionban. Nem tudták leadni az egész meccset a tévések, mert a félidő táján sötétedni kezdett, az akkori kamerák meg simán meghaltak ettől. Szerencsére ükapám, akkor tizenkilenc éves volt, még világosan beszaladt a pályára, és letépvé magáról az inget, tett néhány kört, mire a zsernyákok meg a jegyszeredők elkapták. Hogy a fenébe jutott eszébe az öregnek, nem tudom. Ő azt mondta, csak úgy jött. Bevillant neki, ahogy a zseniális gondolatok szoktak. De akkor még alig volt az

LOIS VIKTOR, Hintázni könnyű, tartani nehéz, 1982; Ember a kapcsolatok tükrében (Elakadtam), 1982; Vannak híreim (Fülantenna), 1982; Lecsúszott álarc, 1982

LOIS VIKTOR, *Aliva maradni*, 2014

embereknek tévéje. A mi környékünkön meg aztán tutira senkinek. Az újságok fotósai viszont csináltak néhány képet az öregről, az be is került pár londoni újságba, láthatták mifelénk is a népek. Ezek a cikkek be vannak keretezve, ott lógnak a falon, családjunk többi hasonló trófeájával együtt. Ükapám még semmilyen büntetést se kapott, csak dohogtak neki kicsit a zsaruk. Egy csapásra népszerű lett, fizettek neki egy rakás sört a kocsmában, csapkodták a vállát meg minden, a csajok lógtak rajta, akkor kettyintette meg ükanyámat is a szomszéd sikátorban, a kukákon, az meg be is kapta a legyet.

De ez a népszerűség pár nap alatt elmúlt, elmaradtak az ingyensörök és ingyennumerák. Még ükanyám se akart vele megint szóba állni, legalábbis míg rá nem jött, hogy fölcsinálódott. Akkor persze elcsattogott hozzá a három nagydarab, bunyós bátyja kíséretében, és ükapám elvette, mit tehetett volna. Onnantól ükapám a három sógorával lógott, sörözött, és velük volt, amikor más csapatok drukkereivel verték és rúgták péppé egymás fejét és veséjét. De ezekből a balhékból se nagyon vette ki a részét, csak sunnyogott a kukák mögött. Így aztán hamarosan a felesége családja is lenézte. Megint olyan senki lett, mint a nagy befutása előtt. De már nem viselte olyan belenyugvóan, mert belekóstolt az ízébe, hogy lenni valakinek. Az ötvenes években aztán egészen elterjedt a tévé. Még a mi környékünkön is lett pár embernek. És dédapám pont a nyolcadik születésnapján, 1955-ben itt, az utcában, egy ablakba kitett tévén, ami előtt összegyűlt a fél negyed, egyenes adásban láthatta az apját berohanni a pályára, amikor a Chelsea hazai pályán három–nullra verte a Sheffield Wednesdayt, és ezzel bajnok lett. És akkor már láthatta a fél ország is. Újra bekerült a neve és a képe az újságokba.

Onnantól nem volt megállás. A családom beírta magát a történelembe. Már akkor lettek követői az ükapámnak, később meg egyenest irdatlan sok lett, de mi voltunk az elsők, na. Nálunk ez nem babra ment, családi hagyomány lett. Olyan hagyomány, amit életben kell tartani... ízé, ápolni kell, mert általa emelkedtünk ki a tömegből, és lettünk valakik.

Dédapám csak tizennyolc volt, és már az első alkalommal túltett az ükapámon, aki addig csak félmeztelenül rohángált a pályákon. A hivatalos végeredmény szerint 1964-ben a Chelsea három–egyre verte a Sunderland FC-t, ám valójában négy–egy lett, mert dédapámnak a berohanását követően sikerült a szabadrúgáshoz letett labdát a várakozó sorfal fölért a jobb pipába ívelnie. Oké, a kapus meg se mozdult, de akkor is. Ükapám könnyes szemmel bámulta a fiát a lelátóról, otthon pedig a család és Anglia tévén. A következő, 1966-os évben hatalmas lehetőség adódott, Anglia a Wembleyben döntőt játszott Nyugat-Németországgal. Az egész világ ezt a meccset nézte. Ükapám és dédapám szerzett is jegyet, a család pedig nagyon várta a meccset. De szerencsétlen módon az egyik tévés már a meccs előtt kisasolta őket, szólt a rendezőknek, azok meg a zsernyákoknak, azok meg bevarrták őket, mielőtt bármit csinálhattak volna. Tök joggal.

A nagyapám 1980-ban kezdte a pályáját, mármint a pályára való befutóást egy Chelsea–Bristol Rovers meccsen. Miután elkapták, megbilincseltek és kivitték, akkora balhé tört ki, hogy még. Több száz ember csépelte egymást, berontottak a tribünre a lovas rendőrök, tüzek égtek a lelátón, szóval volt ott minden. Még ugyanabban az évben, az Oldham Athletic elleni meccsen is sikerült kétszer hosszában átvágnia a pályán, azér mondom, mer azt ma is meg lehet nézni a neten.

Sok szép sikert értek el, de a legszebb trófea tutira a fater nevéhez fűződik. Az is ő volt, aki a családban elsőként hagyta el Anglia területét. Egészen Toulouse-ig repült 1998-ban, ahol Anglia kettő–egyre leszívott a románoktól a G csoport negyedik meccsén, de apámnak egy kirúgás alkalmával, a kapus háta mögül előrontva sikerült megszereznie a labdát, és a román kapuba rúg-

nia. Mindezt alsónadrágban, egy brit oroszlánmaszkkal a fején! Egy világbajnokságon!

Aztán pár éve rám került a sor. Éppen csak elmúltam tizenhárom éves, izgatottan készülődtem a másnapi meccsre. Külön klassz volt, hogy senki a családból nem kezdte még ilyen fiatalon. A fater megitatott velem este három üveg sört, hogy jól aludjak, és másnap kipihenten ébredjek. És akkor bevert a krach.

Mi nem tudtuk, de a FIFA bejelentette, hogy közös álláspontot alakított ki a médiával, és ezentúl a pályára befutókat se nem mutatják a közvetítésben, se a nevüket, képüket nem hozzák nyilvánosságra sehol.

Másnap kimentünk a Chelsea–Tottenham meccsre, én, ahogy elterveztem, a kezdőkörben megcsókoltam Joe Cole-t, és másnap feszülten lestük a sporthíreket. És semmi. Az ismétlésben is csak annyit láthattunk a képernyőn, hogy a játék áll, a kamera a játékosokat és a szurkolókat pásztázza, de rólam egy árva kockát se mutattak. Az újságok meg nem hogy a nevemet, képetem lehozták volna, de még csak egy sort sem írtak a rendezavarásról. Egyáltalán semmit.

Minden összeomlott. Négy generáció után én voltam az, akivel a család visszasüllyedt az ismeretlen senkik közé. Nekem már nem jutott hitelben ivott sör, ingyendrog, ingyenkurva. Mindenért meg kellett fizetnem, és a környékeliek szarba se vettek. A fater egészen magába zuhant, csak ült naphosszat a tévé előtt, a lábánál egy láda sörrel, a fotel karfáján hamutartóval, és bámulta a meccseket. Én meg mellette.

Egyszer elaludt, álmában rányomott a távkapcsolóra, a tévé meg átállt valami híradóra. Ott sorakozott a képernyőn vagy hat terrorista képe és neve, miközben a műsorvezető felsorolta a gáztetteiket, és azt mondta, hogy tízezernél is több ember halála tapad a kezükhöz közvetlenül és közvetve. Aztán megmutatták a robbantásaikról készült videofelvételeket is. Az egyikben egy egész toronyház állt lángokban, egy másikon térdelő embereket lőttek tarkón. A fater felriadt, hökkenten bámulta a tévét, kajakra felment benne a pumpa, és a távkapcsolót a tévéhez vágta.

– A kurva anyátokat! – ordította.

Aztán magába zuhant megint. Komolyan mondom, elszorult a szívem. Olyan szerencsétlennek látszott. Én meg tudtam, hogy nem az én hibám, mégis szégyelltem magam.

Hát szóval így. Aztán tegnap, ahogy botorkálok hazafelé elég rendesen becsápolva, már itt fent az emeleten, a gang fordulójában éreztem, hogy nem bírom ki az ajtónkig hugyozás nélkül, hát megálltam, és locsolni kezdtem a falat, pont a szomszéd öreg nyitott ablaka alatt. A függönyt lobogtatta a huzat, odabent égett a villany, az öreg a belső szobában feküdt a padlón, narancssárga pizsamában. Azt gondoltam, meghalt vagy elájult, akkor jó lesz összeszedni néhány cuccot, mielőtt kihívja valaki a mentőket, aki tutira nem én leszek. Bemásztam az ablakon, és elkezdtem összepakolni egy paplanhuzatba. Ahogy ott húzogatom a fiókokat meg nyitogatom a szekrényajtókat, fél szemmel azér szemmel tartottam az öreget, és arra gondoltam, pont olyan ebben a narancsszínű pizsamában, mint azok a faszik, akiket az arab terroristák lefejeznek. És pont akkor találtam meg az öreg videokameráját. És csak úgy bevillant, ahogy zseniális gondolatok szoktak. Megnéztem az öreget, akkor láttam, hogy halott, mint a kő. Felnyaláboltam, beleültem a fotelba, felállítottam a kamerát, aztán kerestem egy jó konyhakést.

Azt hittem, spriccelni fog a vér, amikor nyiszálni kezdem a nyakát, de semmi se spriccelt. Jó rég halott lehetett már. Átnyiszaltam egészen, aztán felemeltem a fejét a kamerába, aztán magam felé fordítottam, belenéztem az arcába és a szemébe, ami egészen fenn volt akadva. Akkor elhánytam magam, és aztán kicsit el is ájultam.

Mire magamhoz tértem, már világosodott, a kamera magától leállt. Akkor már úgy gondoltam, ez nem volt valami jó ötlet. De má mindegy volt. Az öreg a földön feküdt, a feje mellette, de vér az egyáltalán semmi. Álltam ott hülyén, és elég ideges lettem. Tudtam, ha kimászok az ablakon a gangra, legalább öt öreglány látni fog. Kolbászoltam a lakásban, nézegettem az öreg cuccait, és akkor látom, hogy egy rakás könyvön az ő neve áll. Mondom, ez valami híres főszer, akkor híres leszek én is. És amikor kiszúrtam ezt az írógépet, kitaláltam, hogy akkor meg pláne híres leszek, ha le is írom, amit éjjel mata részegen csináltam, és elviszem az öreg kiadójába, ami ott van a könyveken. Akkor már író leszek én is, nem? Na, meg a jardon úgyis vallomást kell tennem, jó lesz oda is. Hát leírtam. Most a kamerából kiszedem a memóriakártyát, és majd egy internetkávézóban feltöltöm a videót a netre. Befutó néven fogok regisztrálni. Hát ennyi.”

A szerkesztő letette a papírokat, rákeresett a Befutó reg-re. A videó nézettsége akkor lépte át a kilencvennégy millió-hatszázötvenet. Megnézte a regisztráció időpontját. Három óra sem telt el azóta.

